కథా కౌముది

సాయం..?

అనామకుడు

కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీ(2013)లో బహుమతి పొందిన కథ

ఆఫీస్ పని మీద టొరొంటో వచ్చాను కానీ అంతకన్న ముఖ్యమైన పని శారదను కలవడం.

శారద అంటే సాయం. సాయం చెయ్యడం కోసమే పుట్టింది. సాయం చెయ్యడానికి ఎప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంటుంది. ఆ సాయాన్ని అందుకోలేని వాళ్ళు ఉంటారు. ఎవ్వరికీ అందివ్వద్దని అనేవాళ్ళూ ఉంటారు. శారద గురించి ఆలోచిస్తూ హొటల్ గదిలో కూచుని ఎదురుచూస్తుండగా -

బెల్ మోగింది. తలుపు తీసాను. ఎదురుగా శారద.

"వెళ్దామా?" అంది.

"లోపలకి రావా?" అని అడిగాను నేను.

"నువ్వు రెడీగా ఉంటే బయల్దేరుదాం. నిన్ను మా యింటికి తీసికెళ్ళి భోజనం పెట్టి మళ్ళీ ఇక్కడకి తీసుకొచ్చి దింపాలిగా" అంది.

గది తాళం తీసుకుని బయల్దేరాను నేను.

"నువ్వు ఉంటున్నది టొరొంటో నగరానికి మధ్యలో. మా యూనివెర్సిటీ ఉన్నది ఓ మూల. రెండు ట్రాములు మారి వెళ్ళాలి" అంది నడుస్తూ.

యూనివెర్సిటీ లో పని చేస్తోంది కారుంటుందని అనుకున్నాను. ఇండియాలో నాతో ఉద్యోగం చేస్తున్నప్పుడు కారుండేది. ఆ ఉద్యోగం మానేసి అయిదేళ్ళవుతోంది. మేం ఉద్యోగంలో చేరిన రోజులు గుర్తుకు తెచ్చుకుంటోంటే -

"ట్రామ్ స్టేషన్ దగ్గరే, రెండు నిమిషాలు నడక" అంది.

"దూరమైనా పరవాలేదు" అన్నాను నేను.

"పొద్దున్న దిగావు ఊళ్ళో. ఏం చేసావు ఇంతసేపూ?" అని అడిగింది.

నేను చూసిన సీయెన్ టవర్ గురించీ, దాని పైకెక్కి అక్కడ నుండీ నగరమంతా చూడ్డం గురించీ, పై అంతస్తు మీదున్న గాజు పలక గురించీ, ఆ గాజు పలక మీద పాకుతూ అంతెత్తునుండి కిందకి చూడ్డం గురించీ చెప్తోంటే -

"నేను ఆ టవర్ చూళ్ళేదు" అంది శారద.

నేను ఆశ్చర్యపోలేదు. తను చూసానంటే కూడా ఆశ్చర్యపోను నేను. శారద ఏం చేసినా నాకు ఆశ్చర్యం కలగదు.

మొదటి ట్రాం లో వెళ్తున్నంత సేపూ బిల్డింగులు కనిపించాయి. రెండో ట్రాం లో వెళ్తున్నప్పుడు అందమైన గార్డెన్స్ కనిపించాయి.

"అందమైన వనాలూ, భవనాలూ - బావుంది టొరోంటో నగరం" అన్నాను నేను.

"యునివెర్సిటీ అంతా చెట్లే" అంది శారద, ఇంటి తలుపు తెరుస్తూ.

ఓ చిన్న పడగ్గదీ, ఓ హాలూ కలిసి ఇల్లు. హాల్లోనే కూచోడానికి సోఫాలూ, తినడానికి టేబులూ, వండడానికి సామగ్రి.

"వంటైపోయింది. వేడి చెయ్యడమే. నువ్వు ఎప్పుడు తిందాం అంటే అప్పుడు తిందాం" అంది.

"యూనివెర్సిటీ చూద్దామా?" అన్నాను నేను.

"నీకు కావల్సింది అదే కదా - పద" అంటూ బయల్దేరింది.

నడుస్తూ తిరుగుతూ తన గది చూపించింది.

"నీ ఆఫీస్ లో నీ గదితో పోల్చుకోకు" అంది.

"నువ్వు అవన్నీ వదిలేసుకుని వచ్చావు కదా?" అన్నాను నేను.

"ఒకటి కావాలంటే ఒకటి వదలుకోవాలిగా" అంది.

"ఏం కావాలని ఇండియా వదిలి కెనడా వచ్చావు?"

"ఇక్కడ ఏదో కావాలని కాదు. అక్కడ ఏదో అక్కరలేదని." అంది

నేనేం మాట్లాడలేదు.

"మనం కలిసి అయిదేఏళ్ళైంది కదూ?" అంది శారద.

తను అనే వరకూ నాకు ఆ విషయమే గుర్తుకు రాలేదు. కొన్ని స్నేహాలు అంతే. ఎన్నేళ్ళ తర్వాత కలిసినా నిన్న కలిసినట్లే అనిపిస్తుంది. ముఖ్యంగా చిన్నప్పటి స్నేహితులు అంతే. శారద నాకు చిన్నప్పటి స్నేహితురాలు కాదు. ఐనా అలానే ఉంది.

"నువ్వు కెనడాకి ప్రయాణం అయినప్పుడు" అని అన్నాను నేను.

"కెనడా ప్రయాణానికి ఢిల్లీ వచ్చి, మిమ్మల్ని కలుసుకుని, కళ్యాణి పెట్టిన పెరుగన్నం తిన్నాను. ఎన్ని సార్లు తిన్నా తనచేతి పెరుగన్నం బావుంటుంది" అంది శారద.

శారద కళ్యాణి పెరుగన్నాన్ని పొగుడుతూనే ఉంటుంది. కళ్యాణి బాగా చెయ్యదని కాదు కాని అది నిజమో మమ్మల్నీ తృప్తి పరిచేందుకు అంటోందో తెలియదు. అదే మాట అన్నాను శారదతో.

"మీరిద్దరూ మంచివాళ్ళు . అందుకే మీయింట పెరుగన్నం రుచి" అంది. అలా అంటున్న శారద కంఠంలో ఏ భావమూ వినిపించలేదు.

అయిదేళ్ళ క్రితం ఢిల్లీలో నన్ను కలిసి మాట్లాడినప్పుడు కూడా ఏ భావమూ వినిపించలేదు. ఆ సంభాషణలు గుర్తుకు వచ్చాయి.

****

"పీహెచ్డీ చెయ్యడానికి కెనడా వెళ్తున్నాను" అంది శారద పెరుగన్నం తింటూ.

"పిల్లాడు అమెరికా లో ఉన్నాడు కదా - అక్కడకి వెళ్ళచ్చుగా?"అని అడిగాను.

"వాడికి పెళ్ళి చేసేసాను. వాడి మానాన వాడు ఉంటాడు. నేనెందుకు అక్కడ?" అంది.

"సుందరం గారు?"అని ప్రశ్నార్థకంతో ఆగాను నేను.

"ఆయనకి అక్కడ ఉద్యోగం కానీ చదువు కానీ లేవుగా?" అంది శారద.

"సుందరం గారు అమ్మా నాన్నల దగ్గర ఉంటారా?" అని అడిగాను.

"తెలియదు. ఆయన ఇష్టం. వాళ్ళ ఇష్టం" ఇంకేం అడగకు అన్న ధ్వని వినిపించింది నాకు.

"ఏ విషయంలో పీహెచ్డీ?" అని అడిగాను నేను.

"చూడాలి. ఇంటర్నెట్ని అంధులకి అందించడానికి పని చేస్తున్న ప్రొఫెసర్ దగ్గర పీహెచ్డీ. ఆ విషయం మీదే చెయ్యగలిగితే బావుంటుంది."

"చాలా బావుంటుంది. చూపులేని వాళ్ళకి ఇంటర్నెట్ వాడే అవకాశం వస్తుంది కదా? అది ఎంత మందికో ఉపయోగం కాదూ?"

"నా వల్ల ఎవరికో ఒకరికి ఉపయోగం ఉంటే మంచిదేగా" అంది. అలా అంటున్న గొంతులో ఏ భావం వినపళ్ళేదు లేదు. ఓ ఉత్సాహం లేదు. ఓ నిరుత్సాహం లేదు.

****

ఇప్పుడూ శారద గొంతులో ఏ భావమూ ప్రత్యేకంగా వినిపించడంలేదు. ఐతే అప్పటికీ ఇప్పటికీ శారదలో చాలా తేడా ఉంది. అప్పుడు ఓ నిర్లిప్తత అంతర్లీనంగా కనిపించింది. ఇప్పుడు ఓ పరిపూర్ణత ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తోంది. తను చెయ్యాలనుకున్నది చేసిన తృప్తి స్పష్టంగా తెలుస్తోంది.

ఆమాటే అన్నాను. శారద ఏం మాట్లాడకుండా ఇంటి వైపు నడిచింది. తను తిననని నాకు వడ్డించి ఎదురుగుండా కూచుంది.

నేను తింటున్నాను. తను వడ్డిస్తోంది. ఇద్దరం ఏమీ మాట్లాడకోడం లేదు. మాటల అవసరం లేదనిపించింది. ముప్పై ఏళ్ళ క్రితం మేం హైదరాబాద్ లో కలిసి చేరిన రోజులు గుర్తొచ్చాయి.

****

శారద ఓ స్కూల్ టీచర్ కూతురిగా పుట్టింది. చదువు తప్ప మరోటి లేదనుకునే కుటుంబం. పెద్దల్ని గౌరవించడం తప్ప మారు మాటాడ్డం తెలియని సంస్కారం.

పెద్ద చదువు చదువుకుని, మద్రాసులో మంచి ఉద్యోగం చేస్తున్న శారదకి మద్రాసులోనే పని చేస్తున్న సుందరంగారితో పెళ్ళైంది. పెళ్ళైన రెండు నెలలకే ఆయన ఆ ఉద్యోగం మానేసి హైదరాబాద్ లో మరో ఉద్యోగం లో చేరారు. అందుకే పెళ్ళైన కొత్తలో తన భర్త ఉద్యోగం కోసం తను చెన్నైలో చేస్తున్న ఉద్యోగం వదిలేసింది. భర్త చెప్పినట్లే హైదరబాద్ లో ఇంకో ఉద్యోగంలో చేరింది.

మేం ఇద్దరం ఒకేరోజు చేరాం. తనగురించి కబుర్లు చెప్పేది. అన్నీ భర్తతోనూ, అత్తామావగార్లతోనూ ముడిపడ్డవి. అవి కాకపోతే పుస్తకాల గురించి, కంప్యూటర్ల గురించి.

ఇప్పుడు ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది. ముప్పై ఏళ్ళ క్రితం మా ఆఫీసులో కంప్యుటర్ అన్న మాటే లేదు. దేశంలోనే కొన్ని పెద్ద పెద్ద సంస్థల్లో కంప్యూటర్లు వస్తున్న రోజులవి. వాటిని పెట్టడానికి బిల్డింగులు కావల్సి వచ్చేవి. వాటి మీద పనిచెయ్యడం చాలా కొందరికి మాత్రం తెలుసుండేది.

శారదకి కంప్యూటర్ల మీద పని చేసిన అనుభవం ఉంది. శారద అంతకు ముందు చేసిన ఉద్యోగం కంప్యూటర్ల మీద. ఆ కాలంలో కంప్యూటర్ల మీద పని చెయ్యడం అంటే చాలా అరుదైన విషయం . అక్కడే పని చేసుంటే ఎంత నేర్చుకునేదో. నేను ఆమాట అంటే ఇప్పుడు అన్నట్లే అప్పుడూ -

"ఒకటి కావాలంటే ఒకటి వదులుకోవాలిగా" అంది.

****

ఆ మాటల్ని గుర్తు చేసుకుంటూ నేను తింటున్నాను. ఇద్దరం మాట్లాడుకోడం లేదు. అవసరమూ లేదు. ఈమెయిళ్ళ ద్వారా తను చేస్తున్న పని గురించి రాస్తూనే ఉంది. గూగుల్ చేస్తూ నేను ఆ పని గురించి చూస్తూనే ఉన్నాను.

ఇంటర్నెట్ లేకుండా ఇప్పుడు ప్రపంచం లేదు. ఐతే అది పెరిగిన తీరంతా చూపు ఉన్న వారికోసమే. చూపు లోపించిన వారికి ఇంటర్నెట్ అందాలంటే దాని కోసం ప్రత్యేకంగా కృషి చెయ్యాలి. అదే చేస్తోంది శారద. అది చాల గొప్ప విషయం.

ముప్ఫ ఏళ్ళ క్రితం కంప్యూటర్ల మీద పని చేసే వాళ్ళే అరుదుగా ఉన్న రోజుల్లో శారద కంప్యుటర్ల మీద పని చేసింది. పెళ్ళితో మానేసింది. పెళ్ళంటే గుర్తొచ్చి శారద మెడవంక చూసాను. మెళ్ళో మంగళసూత్రం ఉంది. శారద ఆ మంగళసూత్రాన్ని తియ్యలేదు. నాలుగైదు కాసుల బరువు మొయ్యడం కష్టం కాదు. ఎంతైనా సుందరం గారిని భరించడం అంత కాదు.

ఆ విషయం నాకు పదిహేనేళ్ళ క్రితం తెలిసింది. అప్పుడు రెండేళ్ళు నేనూ శారదా బెంగుళూరులో కలిసి పనిచేసాం. నా బదిలీలు ప్రొమోషన్లతో అయ్యేవి. శారద బదిలీలు సుందరం గారితో అయ్యేవి.

****

మేం బెంగుళూరులో పనిచేస్తున్నప్పుడు - అంటే శారదకి పెళ్ళైన పదిహేనేళ్ళకి - సుందరం గారి వల్ల శారదకి అన్నీ

కష్టాలే అని నాకు తెలిసింది. అది శారద చెప్పి కాదు. తక్కిన స్నేహితులు చెప్పి.

సుందరం గారు ఓ చోట స్థిరంగా ఉద్యోగం చెయ్యరు. శారద సంపాదన మీదే ఆయన బతుకంతా. రకరకాల అలవాట్లు. శారదని మనశ్శాంతితో ఉండనివ్వరు.

శారద నలుగురికీ చేతనైనంత సాయం చేసే మనిషి. ఆ సంస్కారం అమ్మానాన్నల దగ్గర నుండి అబ్బింది శారదకి. అది సుందరం గారికి నచ్చేది కాదు. అనుమానాలతో అవమానించేవారు. అత్తగారూ అంతే. పెద్దవాళ్ళని ఏమీ అనకూడదని నేర్చుకున్న శారద అణకువగానే ఉండేది. అన్నింటినీ సహించేది.

శారద నాతో ఇవేమీ చెప్పేది కాదు. ఎప్పుడూ మంచి పుస్తకాల గురించీ, గొప్ప విషయాల గురించీ చెప్పేది. అప్పుడు నేను చేస్తున్న పీహెచ్డీ గురించి అడిగేది. నేను పీహెచ్డీ చెయ్యడానికి సాయంగా నా ఆఫీస్ పని కొంత తను చేసేది. నేను పనీ, చదువూ, ఆ ధోరణిలోనే ఉండేవాడిని. శారద కష్టాల గురించి అడిగేవాడినే కాదు. తనూ చెప్పేది కాదు.

నేను ప్రొమోషన్ మీద బెంగుళూరు నుండి వెళ్తున్నప్పుడు మాత్రం -

"నాకూ ఇక్కడ నుండి వెళ్ళిపోవాలని ఉంది" అంది.

"వేరే ఊరికి ట్రాన్స్ఫర్ చేయించుకో" అన్నాను నేను.

"ప్రయోజనం ఏముంది. అక్కడైనా ఇంతేగా" అంది.

"పోనీ . . ." ఏం చెప్పాలో ఎలా చెప్పాలో తెలియక ఆగాను.

నేనేం చెప్పదలచుకున్నానో తెలుసుకోలేని తెలివితక్కువది కాదు శారద.

"పిల్లాడున్నాడు. వాడి చదువూ, పెళ్ళీ ఉన్నాయింకా. ఆ తర్వాతే సన్యాసం. అంతవరకూ సంసారం. ఒకటి కావాలంటే ఒకటి ఒదులుకోవాలిగా" అంది శారద.

శారద నాకు తన బాధ వినిపించేది కాదు. వినలేకపోవడం నా బలహీనతే కానీ, వినిపించకపోవడం తన బలం.

****

ఆ బలమే శారదని ఇంతదాన్ని చేసింది. టొరొంటోలో కూచుని ప్రపంచంలో మూల మూలల్లో ఉన్న అంధులకి ఇంటర్నెట్ వాడుకునే అవకాశాన్ని కలిగించే ప్రయత్నంలో ఉంచగలుగుతోంది.

ఎక్కడ మొదలైన జీవితం ఎక్కడకి చేరింది.

ముప్ఫై ఏళ్ళ క్రితం హైదరాబాద్ లో - సాయంత్రం ఆఫీసు ఐపోతూండగానే మొగుడి మోటార్ సైకిల్ వెనకెక్కి ఇంటికి వెళ్ళిపోయేది పాతికేళ్ళ శారద.

ఇప్పుడు టొరొంటోలో - ఐదున్నర పదుల శారద - తన్ని అర్థం చేసుకోలేని వాళ్ళని వదిలేసి తన అవసరం ఉన్న వాళ్ళ వెనక ఉంది.

మ్యూజియాల దగ్గర మెట్లతో పాటు వికలాంగులు ఎక్కడానికి అనువుగా దార్లు తయారు చేస్తారు. అవి ఎంత ఉపయోగకరమో, శారద లాంటి వాళ్ళు చేస్తున్న పనీ అంతే ఉపయోగం.

శారద మెళ్ళో మంగళసూత్రం, శారద ఒళ్ళో లేప్టాప్ ఒకదానితో ఒకటి మాట్లాడుకుంటే ఎలా ఉంటుందో. పాతికేళ్ల శారద కథ మంగళసూత్రం చెప్తుంది. కష్టాలతో కనీళ్ళ తో నిండిన శారద కథ అది. గత అయిదేళ్ల కథ లేప్టాప్ చెప్తుంది. శారద ఆశయల కథ అది. ఎందరి ఆశలో తీరుద్దామనుకునే కథ అది.

ముప్పై ఏళ్ళ క్రితం చాలా తక్కువ మంది పనిచేసే కంప్యుటర్ల మీద పని చేసింది శారద.

ఇప్పుడు దృష్టిలోపం ఉన్నవారికి ఇంటర్నెట్ అందించే పనిలో ఉంది. ఇదీ ఎక్కువ మంది చేసేపని కాదు.

అప్పుడూ, ఇప్పుడూ అరుదైన మనిషి శారద.

ఒక దాని కోసం ఒకటి వదులుకోడానికి ఎప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంటుంది. ఐతే ఏది ఎప్పుడు వదులుకోవాలో తెలిసిన మనిషి.

పెళ్ళి చేసుకుని సంసారం కోసం ఉద్యోగం వదిలేసుకుంది. పిల్లాడిని పెంచి పెద్దచేసి పెళ్ళి చేసింది. అన్ని బాధ్యతలూ తీరాక సమాజం కోసం సంసారాన్ని పక్కనపెట్టింది.

నా ఆలోచనలన్నీ తనకి అర్ధం ఐనట్లుగా -

"మరీ అంత గొప్పగా ఊహించేసుకోవద్దు నన్ను" అంది.

నేను వెళ్ళడానికి లేచాను. మళ్ళీ రెండు ట్రాములు. నన్ను దింపేసి వెళ్తూ -

"పిజ్జాలూ బర్గర్లూ ఏం తింటావు కానీ రేపు సాయంత్రం పెరుగన్నం తెచ్చిస్తా. బయట ఎక్కడా తినకు." అని వెళ్ళిపోయింది శారద.

శారద అంటే సాయం. సాయం చెయ్యడం కోసమే పుట్టింది. సాయం చెయ్యడానికి ఎప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంటుంది. ఆ సాయాన్ని అందుకోలేని వాళ్ళు ఉంటారు. ఇంకెవ్వరికీ అందివ్వద్దని అనేవాళ్ళూ ఉంటారు. వాళ్ళు మూర్ఖులు. అంటే భర్తలు.

Click here to share your comments on this story